

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI
UNIVERSITETI**

**GLOBAL TA'LIM VA MILLIY METODIKA
TARAQQIYOTI**

**mavzusidagi V an'anaviy respublika ilmiy-amaliy anjumani
materiallari**

2021-yil, 26-aprel

Toshkent – 2021

**UDK: 81/82:801.
8:347.78.034
(574.1)**

“Global ta’lim va milliy metodika taraqqiyoti” mavzusidagi V an’anaviy respublika ilmiy-amaliy anjumani materiallari. Toshkent – 2021.

Ushbu to‘plam O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi, Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti O‘zbek tili va adabiyoti fakulteti O‘zbek adabiyotini o‘qitish metodikasi kafedrasи tomonidan tashkil etilgan.

Mas’ul muharrirlar:

M.Abdullayeva f.f.nomzodi, dotsent
X.Xamrakulova f.f. doktori, dotsent

Taqrizchilar:

H.Homidiy f.f.doktori, professor
J.Jo‘rayev f.f.doktori

To‘plovchi va nashrga tayyorlovchilar:

S.Kambarova, Sh.Rahmonova, A.Xayrullayev, Q.Mamiraliyev,
Y.Ziyayeva, O‘.Yo‘ldoshev

Ushbu to‘plam Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti Kengashining 2021-yil 7-sonli qaroriga asosan nashrga tavsiya etildi.

To‘plamdan o‘rin olgan maqolalarning ilmiy va uslubiy jihatlariga mualliflarning o‘zlari mas’uldirlar.

2. Бекниязова Н.И. Бошланғич синфлар она тили дарсларида ўқувчиларга матн яратишни ўргатиш методикаси. Монография. – Т.: Фан ва технология, 2012. 152 б.

3. Рихсиева М. Таълим рус тилида олиб бориладиган мактабларнинг ўзбек тили дарсларида ўқувчиларни матн тузишга ўргатиш методикаси. Пед.фан.номз.... дисс. – Т., 1999.

DAVLAT TA'LIM STANDARTI VA O'QUV DASTURLARINING BAHOLAH TIZIMIGA TA'SIRI

Abdiraimov Shohruh Samad o‘g‘li
*Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat
o‘zbek tili va adabiyoti universiteti o‘qituvchisi,
abduraimov.shohrux@mail.ru,*

Annotatsiya

Maqolada davlat ta'lism standarti va o'quv dasturlarining baholash tizimiga ta'siri ochib berilgan. Shuningdek, ona tili ta'limalda amaldagi baholash tizimi va uning ona tili ta'limaliga salbiy ta'siri, sabablari haqida atroflicha fikr yuritilgan, Muammo yuzasidan muayyan xulosalar keltirilgan.

Kalit so‘zlar. *Davlat ta'lism stanadarti, o'quv dasturi, ona tili ta'limi, test, baholash tizimi, baholash mezonlari*

Annotation

The article describes the impact of state education standards and curricula on the assessment system. It also discusses the current system of assessment in mother tongue education and its negative impact on mother tongue education, its causes, and draws specific conclusions about the problem.

Keywords. *State educational standards, curriculum, mother tongue education, tests, assessment system, assessment criteria*

Ma'lumki, ta'lim taraqqiy etmasdan turib, jamiyat farovon, xalq zakovatli, davlat boy bo'la olmaydi. Shuning uchun ham biz muayyan sohalarda dunyo xalqlari uchun yangiliklar, kashfiyotlar bermoqchi ekanmiz, ta'limgni to‘g‘ri tashkil etishimiz, uning rivojlanishi uchun shariotlar yaratib berishimiz kerak. Mustaqillikdan keyin davlat budgetidan qancha mablag‘lar ajratilib, maktablarda ta'lim olish uchun sharoitlar yaxshilanmoqda, ammo natijalar maqtaladigan, ko‘z-ko‘z qilinadigan darajada emas, chunki ta'limgni tashkil etishga yetarli darajada e’tibor berilmayapti, ya’ni to‘g‘ri tashkil etilmayapti. Shuni ham qayd etishimiz kerakki, ta'lim jarayoni bir qancha omillarga bog‘liq bo‘lgan murakkab jarayon hisoblanadi. Shuning uchun ham ta'limgni tashkil etishda, avvalo, uning turlari va

bosqichlari oldidagi asosiy maqsadni aniqlashtirib olib, ularda bajarilishi kerak bo‘lgan vazifalar, o‘quvchilar egallashi ko‘zda tutilgan malaka talablari belgilab olinadi va ana shu malaka talablarini egallah uchun muayyan mavzular tanlab olinadi. O‘qitish jarayonida esa ana shu mavzular orqali o‘quvchilarga ta’limtarbiya beriladi. Bular ta’limning muhim asosi bo‘lgan Davlat ta’lim standarti va o‘quv dasturlarida o‘z aksini topadi. Avvalo, davlat ta’limi standarti(DTS) degan tushunchaga to‘xtalsak, bu atama bir qancha ilmiy manbalar va huquqiy-me’yoriy hujjatlarida turlicha izohlangan. Pedagogika esiklopediyasida bu tushunchaga istilohiy ma’noda quyidagicha ta’rif beriladi: “Davlat ta’lim standarti – davlat tomonidan umumiy o‘rta, o‘rta maxsus, kasb-hunar va oliv ta’lim mazmuni va sifatiga qo‘yiladigan me’yoriy talab, ta’limning zarur yetarli darajasi va o‘quv yuklamalari hajmiga qo‘yiladigan asosiy davlat talablari majmuasi”.[Pedagogika esiklopediyasi I jild, 2018: 243] Olim A.Nosirov esa o‘zining tadqiqotida DTSga quyidagicha izoh beradi: “Davlat ta’lim standarti muayyan davlat ta’lim tizimi maqsad va vazifalari belgilab beriladigan, ta’limga qo‘yiladigan talablarni ishlab chiqadigan muhim me’yoriy hujjatdir”.[Nosirov A., 2017: 5] R.Q.Karimov “Umumiy o‘rta ta’lim davlat ta’lim standarti monitoringini ta’minlashning pedagogik asoslari” nomli pedagogika fani bo‘yicha nomzodlik dissertatsiyasida DTS monitoringini tashkil etish va amaliyotga joriy etish masalasiga batafsil to‘xtalib, ta’limga qo‘yiladigan standartga quyidagicha izoh beradi: “Ta’lim standarti ta’lim obyektlari bo‘lgan ta’lim strukturasi, mazmuni, uning taqdim etilgan darajasi, ta’lim natijalarini baholash va izohlashning shakl, metodlarini takomillashtiradi, aniqlashtiradi, muayyan qolipga soladi, shu bilan birga, ta’lim jarayonini boshqaradi”.[Karimov R.Q., 2007: 17] Umuman olganda, DTSga berilgan ilmiy manbalardagi ta’riflar, izohlar bir-birini to‘ldiradi. Huquqiy-me’yoriy hujjatlarda – O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1998-yil 5-yanvardagi “Uzluksiz ta’lim tizimi uchun Davlat ta’lim standartlarini ishlab chiqish va joriy etish to‘g‘risida”gi qarorida unga shunday izoh beriladi: “DTS – kadrlar tayyorlash sifatiga, ta’lim mazmuniga nisbatan qo‘yiladigan talabalarni; ta’lim

olvchilar tayyorgarligining zarur va yetarlicha darajasini hamda ta’lim muassalarini bitiruvchilarga nisbatan qo‘yiladigan talablarni; o‘quv yuklamalarning zarur hajmini; ta’lim muassasalarining faoliyatini va kadrlar tayyorlash sifatini baholash tartibi va mexnizimini belgilaydi”.

Demak, DTS ta’lim jarayonining maqsadini, tuzilishini, mazmunini belgilovchi hamda maqsadga erishilganligini tekshirish, baholash tartiblari aks etadigan asosiy hujjat hisoblanadi. Unda asosiy tushunchalar izohi, tayanch o‘quv reja, malaka talabalari, o‘quv dastur hamda baholash mexanizmi va mezonlari aks etishi kerak.

Tadqiqotlarimiz shuni ko‘rsatadiki, mustaqil O‘zbekistonda DTS va o‘quv dasturlariga davr va taraqqiyot talabi asosida uch marta o‘zgartirish kiritilgan va amaliyotga joriy etilgan.

Dastlab, 1999-yil 16-avgustda O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Umumiy o‘rta ta’limning davlat ta’lim standartlarini tasdiqlash to‘g‘risida”gi qarori qabul qilinadi. Keyinchalik 2010-yilga kelib zamon talabi asosida ikkinchi avlod DTS va o‘quv dasturlari ishlab chiqiladi. Hozirgi kunda amaldagi DTS va o‘quv dasturlari esa 2017-yil 6-aprelda qabul qilingan.

DTS o‘z mohiyatiga ko‘ra, o‘quv dasturlarini yaratish uchun asos bo‘lsa, o‘quv dasturlari asosida esa darsliklar, o‘quv qo‘llanmalari ishlab chiqiladi. O‘quv dasturi – ta’lim tizimidagi har bir o‘quv fanining mazmuni va o‘tilish tartibini, o‘quvchilar tomonidan o‘zlashtirilishi lozim bo‘lgan bilim hamda ko‘nikmalar hajmini belgilab beradigan rasmiy pedagogik hujjat. [Pedagogika esiklopediyasi III jild, 2018: 379] Darhaqiqat, o‘quv dasturida fan yuzasidan o‘quvchilarga o‘qitiladigan mavzular va bilimlar majmuyi keltiriladi. Shu bilan birga, o‘quv dasturlari ta’limdagi yondashuv va metodlarni ham belgilashda asos vazifasini o‘taydi. Shuning uchun o‘quv dasturlarini ishlab chiqishda alohida e’tiborni talab etadi. Shu o‘rinda shuni ta’kidlashimiz kerakki, ona tili ta’limi o‘ziga xoslikni, alohida yondashuvni taqozo etadi, chunki tilni egallash ko‘p komponentli jarayon bo‘lib, o‘quvchida muloqot malakalari – tushunish va tushuntirish ko‘nikmalar

rivojlantiriladi. Shuning uchun ham ona tili fani o‘rganiladigan, asosan bilim hosil qiladigan fan emas, balki egallanadigan, o‘zlashtiriladigan, layoqat hosil qilinadigan fanlar sirasiga kiradi. Shu bois tili o‘qitishda vaqt va davr nuqtayi nazaridan o‘ziga xos yondashuvlar, tadrijiy metodikalar qo‘llanib kelinmoqda.

Ma’lumki, jahon tajribasida til o‘qitishda foydalaniladigan metodlar tilga, o‘rganuvchiga va o‘rganish hodisasiga nisbatan yondashuviga ko‘ra bir-biridan farq qiladi.[Kumaravadivelu B., 2003: 26] Shundan kelib chiqib, til ta’limi hozirga qadar quyidagi yondashuvlar asosida amalga oshirilib kelinmoqda desak xato bo‘lmaydi.

- *grammatik strukturalarga asoslangan yondashuv*;
- *ehtiyojlarga asoslangan yondashuv*;
- *kommunikativ mashg‘ulotlarga asoslangan yondashuv*.

Bizda ona tili ta’limi hamon grammatik strukturalarga asoslangan yondashuv asosida amalga oshirib kelinmoqda. Bu taraqqiyotga va yosh avlod tarbiyasiga o‘z ta’sirini o‘tkazmoqda. Olima M.Abduraimova ta’kidlaganidek: “*Grammatizmga asoslangan o‘qitish usuli o‘quvchi-yoshlarning ko‘pchillik qismida ijodiylik, mustaqil fikrlash, vaziyatga qarab fikr ifodalash ko‘nikmalarining past bo‘lishiga olib keldi. Mavjud holat ko‘p jihatdan ona tili ta’limining maqsadi, mazmuni va usuliga aloqador bo‘lib, uni yangilash hayotiy zaruratga aylandi*”. [Abduraimova M., 2001: 67] Darhaqiqat, tadiqiqotlarimiz shuni ko‘rsatadiki, mustaqillikdan so‘ng to hozirgi kunga qadar ona tili ta’limida grammatizmga asoslangan yondashuv ustuvor bo‘ldi. Buni o‘quv dasturlaridagi mavzular taqsimotidan yorqin ko‘rishimiz mumkin. Ona tili fanidan ishlab chiqilgan ilk DTS va o‘quv dasturida ham, 2010-yilda ishlab chiqilgan DTS va o‘quv dasturida ham, amaldagi DTS va o‘quv dasturida ham grammatik strukturalarga asoslangan yondashuv bo‘yicha mavzular taqsimlangan va tartiblashtirilgan. Darsliklar ham shu asosida yozilgan. Bu shuni ko‘rsatadiki, ona tili ta’limi umumiyligi o‘rta ta’limda grammatik shakllar va qonuniyatlar soddadan murakkabga qarab uzlusiz tarzda chiziqli-tartibli o‘qitishga urg‘u berilib kelinmoqda. Til o‘rgatishdan maqsad bo‘lgan nutqiy vaziyatlar, kommunikativ mashg‘ulotlar bilan ishlash esa ikkinchi planga tushib qolgan. Bu esa

o‘quvchilar nutqiy malaklarni rivojlantirishga, ularda o‘z tafakkur mahsuli bo‘lgan shaxsiy mulohazalarini nutqiy vaziyat, nutq ishtirokchilarining xususiyatlaridan kelib chiqib to‘g‘ri va ta’sirli ifodalash hamda o‘zgalarning nutqini anglash, idrok qilish, ularni tushunish ko‘nikmasini rivojlantirishga deyarli e’tibor qaratilmasligiga sabab bo‘lgan. Demak, o‘quv dasturida til o‘qitishdagi yondashuvni o‘zgartirish kerak, nutqiy vaziyatlarga tayyorlash, kommunikativ mashg‘ulotlarni bajarishga, hayotni o‘rgatishga yo‘naltiradigan o‘quv dasturini ishlab chiqish lozim, chunki bu davr talabi.

Izlanishlarimiz shuni ko‘rsatadiki, mustaqillikdan so‘ng ishlab chiqilib, amaliyotga tatbiq etilgan DTS va o‘quv dasturlarida muayyan darajada nazorat turlari haqida ma’lumot berilgan bo‘lsa-da, ammo na formativ baholash uchun, na summativ baholash uchun baholash mexanizmi, formati, baholash indikatorlari, topshiriqlar soni, ularning metodikasi yuzasidan aniq tavsiyalar berilmagan hamda namunaviy variantlar ishlab chiqilib taqdim etilmagan. Joriy-kunlik baholash va yakuniy baholash mexanizmini, mezonlarini belgilash o‘qituvchilar zimmasida qoldirilgan. Shuningdek, DTS va o‘quv dasturida aks etgan ona tili o‘qitishdagi yondashuv oliy ta’limga kirish test sinovlarida foydalaniladigan test topshiriqlarini shakllantirishda asosiy mezonga aylangan Buning natijasida o‘quvchilarning nutqiy malakalar rivojlantirish o‘rniga, ikkilamchi ko‘nikma – lingvistik tahlil qilish ko‘nikmasini shakllantirishga urg‘u berilishiga sabab bo‘lgan. Shu bois o‘quvchilarning aksariyatida o‘z fikrini og‘zaki va yozma ifodalash ko‘nikmasi qoniqarsiz darajada.

Xullas, yangi ishlab chiqiladigan DTS va o‘quv dasturida mavzular kommunikativ vaziyatlarga, ya’ni o‘quvchilarning nutqiy malakalarini rivojlantirishga xizmat qiladigan mashg‘ulot mavzulariga asoslanishi kerak hamda har bir mavzu bo‘yicha baholashni loyihalashtirish tartiblariga asosan formativ baholash uchun muayyan mezonlar, indikatorlar va baholashda foydalaniladigan topshiriqlar uchun aniq metodikalar tavsiya etilishi, shu bilan birga, har bir sinf uchun summativ baholash formatlari, mexanizimi, baholash mazmuni va

indikatorlari, topshiriqlar soni va metodikasi baholash mezonlari hamda ballar koeffitsiyenti taqdim qilinishi shart. Masalan, 1-2-javaldagi kabi. Shunda maqsadga muvofiq bo‘lar edi. Natijada baholashning ta’limga salbiy ta’sirini minimum darajaga tushirilib, ijobiy ta’sirini salmoqli oshirishiga erishiladi.

**O'ZBEK TILI FANIDAN UMUMIY O'RTA TA'LIM O'QUV DASTURI VA O'QUVCHILARIGA QO'YILADIGAN
TALABLAR
(5-sinf uchun)**

MAVZU	A/S	KOMPETENSIYALAR					FORMATIV BAHOLASH
		Tinglab tushunish/ Ko'rib tushunish (video tasvir)	O'qib tushunish	So'zlash	Yozish	Lug'at	
Mening Vatanim	5 soat	<ul style="list-style-type: none"> – kundalik suhbatlarga oid diologlarni eshitib tushunadi; – Vatan mavzusidagi 30-40 ta so 'zdan iborat bo 'lgan audiomatlarni tinglab, vidolavhalarni ko 'rib tushunadi; – Vatan mavzusidagi sodda she 'riy matnlarni o 'qib tushunadi. 	<ul style="list-style-type: none"> – tanish bo 'lgan matnlarda daqiqasida 30-40 so 'z tezligida o 'qiy oladi; – Vatan mavzusidagi kichik matnlarni o 'qib tushunadi; – Vatan mavzusidagi sodda she 'riy matnlarni o 'qib tushunadi; 	<ul style="list-style-type: none"> – o 'qilgan yoki tinglangan matnlar mazmunini 5-7 gap (25-35 ta so 'z) hajmida o 'z so 'zi bilan qayta hikoya qilib bera oladi; – sinfdoshi bilan kundalik mavzularda suhbatlasha oladi; – eshitilgan audiomatn va ko 'rilgan video tasvir asosida berilgan savolga mantiqiy fikrlab javob bera oladi. 	<ul style="list-style-type: none"> – darslikda berilgan mashqlarni lotin yozuvida daftariga ko 'chirib yoza oladi; – diolog qolipidan foydalanib Kundalik yumush mavzusida suhbat tuza oladi; –Vatan mavzusida 7-9 ta gapdan (35-45 ta so 'zdan) iborat bo 'lgan ijodiy matn tuza oladi. 	<ul style="list-style-type: none"> – Vatan, yurt, o 'lka bilan bog 'liq bo 'lgan so 'zlarni biladi; – kundalik muomalada qo 'llanadigan so 'zlarni tushunadi. 	<ul style="list-style-type: none"> –o 'qiy olishi (daqiqasiga 30-40 ta so 'z); –yoza olishi (35-45 ta so 'zdan iborat bo 'lgan ijodiy matn); – diolog tuza olishi; – subatlasha olishi; –savollarga mantiqiy javob bera olishi; – Vatan tushunchasiga oid faol so 'zlarni idrok eta olishi.

2-jadval

Ona tilidan 10-11-sinflar uchun summativ baholash formati

SUB-DOMENLAR	TOPSHIRIQLAR SONI	TOPSHIRIQLAR TURI	BALL	VAQT (daqqa)	
I QISM					
O‘QISH SAVODXONLIGI	<i>Zamonaviy texnologiyalarga oid ilmiy-ommabop matn</i>	5 ta	Moslashtish testi Ochiq test Yopiq test	1 balldan 50	
	<i>Tabiiy fanlarga oid ilmiy-ommabop matn</i>	5 ta	Moslashtish testi Ochiq test Yopiq test		
	<i>Iqtisodiyot va iqtisodiy geografiyaga oid vizual yaxlit bo‘lmagan matn</i>	5 ta	Moslashtish testi Ochiq test Yopiq test		
	<i>Qonun yoki qonunchilikka oid rasmiy matn</i>	5 ta	Binar test		
	<i>Zamonaviy adabiyotga oid badiiy matn: epik yoki dramatik turga oid parcha</i>	5 ta	Moslashtish testi Ochiq test Yopiq test		
YOZISH SAVODXONLIGI	<i>Uslubiyat (leksik - grammatik me’yorlar)</i>	10 ta	Moslashtish testi Ochiq test Yopiq test	1 balldan 50	
	<i>Punktuatsion me’yorlar</i>	5 ta	Moslashtish testi Ochiq test Yopiq test		
	<i>Orfografik me’yorlar</i>	10 ta	Moslashtish testi Ochiq test Yopiq test		
	<i>Esse yozish (200-350 ta so‘z)</i>	1 ta	Ochiq test	25 60	
II QISM					
ESHITIB TUSHUNISH VA SO‘ZLASH	<i>Qayta hikoya</i>	1 ta	Og‘zaki so‘rov	25	5
	<i>Mustaqil nutq</i>	1 ta	Og‘zaki so‘rov		5
JAMI		53		100	170

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abduraimova M. Ona tili ta’limi takomili. “Ta’lim taraqqiyoti”. O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi axborotnomasi. 2001-yil 3-4-son 66-69-betlar.
2. Jalilov K. Baholash nazariyasi asoslari. –T.: Akademnashr, 2020, – B. 252.
3. Karimov R.Q. Umumiy o‘rta ta’lim davlat ta’lim standarti monitoringini ta’minlashning pedagogik asoslari. Ped.fan.nomz. ... dis. –T.: 2007. – B. 131
4. Kumaravadivelu B. Beyond Methods: Macrostrategies for Language Teaching. Yale University Press. 2003. P. 356
5. Nosirov A. Amaldagi va yangi DTS. “Til va adabiyot ta’limi” jurnali. 2017-yil. 6-son.4-7-bet.
6. Pedagigika ensiklopediyasi. I jild. – T.: “O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi”, 2015. – B. 318.
7. Pedagigika ensiklopediyasi. III jild. – T.: “O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi”, 2015. –B. 424.
8. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Umumiy o‘rta va o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limining davlat ta’lim standartlarini tasdiqlash to‘g‘risida”gi 2017-yil 6-apreldagi 187-son qarori. <https://lex.uz/docs/-3153714>.
9. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1998-yil 5-yanvardagi “Uzluksiz ta’lim tizimi uchun Davlat ta’lim standartlarini ishlab chiqish va joriy etish to‘g‘risida”gi 5-son qarori ilovasi. Davlat ta’limi standartlari to‘g‘risidagi nizom. Ta’lim taraqqiyoti. O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi Axborotnomasi. 1998-yil 1-son. 33-39-betlar
10. O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligining Umumiy o‘rta ta’lim maktab o‘quvchilari bilimlarini nazorat qilishning takomillashtirilgan reyting tizimini joriy etish to‘g‘risida. Ta’lim taraqqiyoti. O‘zbekiston Respublikasi xalq ta’limi vazirligining Axborotnomasi. 2010-yil, 5-son.76-bet

ADABIYOTSHUNOSLIKNING DOLZARB MUAMMOLARI MALLAYEV – NAVOIYSHUNOS

Homidjon Homidiy
*Alisher Navoiy nomidagi ToshDO‘TAU
professori, f.f. dok.*

Ilm-adab ahli orasida shunday zoti kiromiyalar bo‘ladiki, ular bir umrga nina bilan quduq qaziganday ko‘hna sarchashmalarni varaqlab, ma’naviyat injularini o‘rganib, saylab-terib tahlil etib, bilganlarini o‘zgalarga yuqtirib, shogirdlarga o‘rgatib yuradilar-u, ammo hirs, hoy-u havas, boylik-sarvatga, amal-martabaga

MUNDARIJA

Sirojiddinov Sh. GLOBAL TA'LIMDAN MILLIY MAQSADLAR TOMON....4

GLOBAL TA'LIM VA MILLIY METODIKA

<i>Qozoqboy Yo 'ldosh</i> "MEHROBDAN CHAYON" ROMANINING O'QUV TAHLILINI AMALGA OSHIRISH METODIKASI.....	6
<i>Mirzayeva Z.</i> ADABIY TA'LIMGA KONSEPTUAL YONDASHUVNING NAZARIY ASOSLARI.....	12
<i>Matchonov S.</i> ADABIY TA'LIMDA KITO BXONLIK MUAMMOSI.....	22
<i>Qodirov V.</i> TIL VA ADABIYOT TA'LIMIGA YANGICHA YONDASHUVLAR YUZASIDAN MULOHAZALAR.....	30
<i>Abdullahayeva M.</i> ADABIYOT O'QITISHDA O'YIN TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISH USULLARI.....	39
<i>Matyoqubova T.</i> LIRIK KECHINMANI O'QUVCHIGA "YUQTIRISH" MAHORATI.....	43
<i>Kambarova S.</i> ADABIY TA'LIMDA O'QUVCHILARNING TADQIQOTCHILIK FAOLIYATINI LOYIHALASHTIRISH.....	50
<i>Yuldasheva N.</i> PEDAGOGIK MAHORAT: SIFATLI DARS - KUTILGAN NATIJA.....	60
<i>Ishonxanova I.</i> UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA "SAB'AI SAYYOR" DOSTONIDAGI "MEHR VA SUHAYL" HIKOYATINING O'QITILISHI YUZASIDAN MULOHAZALAR.....	71
<i>Mavlonova K.</i> O'QUVCHILARNI MATN QISMLARINI BOG'LOVCHI VOSITALAR BILAN TANISHTIRISH.....	75
<i>Abdiraimov Sh.</i> DAVLAT TA'LIM STANDARTI VA O'QUV DASTURLARILING BAHOLAH TIZIMIGA TA'SIRI.....	78

ADABIYOTSHUNOSLIKNING DOLZARB MUAMMOLARI

<i>Homidjon Homidiy</i> Mallayev – Navoiyshunos.....	83
<i>Qozoqboy Yo 'ldosh</i> MILLIY RUH POSBONI.....	88
<i>Jumaxo 'ja Nusratullo</i> NAVOYISHUNOSLIKNING YECHIMINI KUTAYOTGAN MUAMMOLARI.....	101
<i>Xamrakulova X.</i> ABDULLA QAHHORNING ADABIY ESTETIK QARASHLARI.....	111
<i>Jo 'raeva G.</i> BOLALAR HAJVIY SHE'RIYATI – G'OYAVIY-MA'RIFIY VA ETIK-ESTETIK TARBIYA QUROLI.....	120
<i>Shukurova Z.</i> "QISASI RABG'UZIY"DA HAYVONOT DUNYOSINING PAYDO BO'LISHI HAQIDAGI MIFLAR.....	130
<i>Ahmedov H.</i> ALISHER NAVOIY: SHAXSIYAT VA IJOD UYG'UNLIGI....	134
<i>Isayeva Sh.</i> RUHIYAT TASVIRINI O'RGANISH MASHAQQATI	138
<i>Raxmonova Sh.</i> ERKIN VOHIDOV G'AZALIYOTIDA VASLNING O'RNI....	142

<i>Jabborova M.</i> “QISSAI JAMSHID” ASARINING POETIK XUSUSIYATLARI.....	148
<i>Hamrayev K.</i> Xayrullayev A. HIKOYA JANRIDA “ILK UCHRASHUV”, “AYRILIQ”, “VISOL” MOTIVI.....	157
<i>Ametova O.</i> YUSUF XOS HOJIBNING OBRAZ YARATISH MAHORATI...164	
<i>Aliqulova H.</i> YOR-YOR QO‘ShIQLARI VA XALQONA SO‘ZNING O‘ZIGA XOS IFODASI.....	170
<i>Xayrullayev A.</i> Hikoya janrida badiiy nutq shakllarining o‘rnı.....	175
<i>Yo‘ldoshev O’.</i> O‘ZBEK ARUZI TARIXI VA TARAQQIYOTI.....	183
<i>Ziyayeva Y.</i> “Saddi Iskandariy” dostonida tamagirlilikning qoralanishi.....	184
<i>Nazarova D.</i> HUVAYDO IJODIDA AN’ANA VA O‘ZIGA XOSLIK.....	190
<i>Mamiraliyev Q.</i> FAXRIYOR SHE’RLARIDA JANRLAR MASALASI.....	198
<i>Fayziyeva D.</i> XOJAGON TARIQATI TASAVVUF NAMOYONDALARI HAQIDA ALISHER NAVOIY QARASHLARI.....	202
<i>Xayitaliyeva N.</i> POETIK NUTQNING YETAKCHI XUSUSIYATLARI.....	207
<i>Yoqubova S.</i> ChO’LPON SAFARNOMALARIDA LIRO-EPIK TASVIR USULI.....	213

ADABIYOT O‘QITISH MUAMMOLARI: YECHIM VA TAKLIFLAR

<i>Qozoqboy Yo‘ldosh</i> “O‘TKAN KUNLAR” ROMANIGA METODIK YONDASHUV.....	220
<i>Husanboyeva Q.</i> “GO‘RO‘G‘LINING TUG‘ILISHI” DOSTONINI MUAMMOLI O‘RGANISH.....	229
<i>Niyozmetova R.</i> ASAR QAHRAMONLARINING SHAXSIY SIFATLARINI ANGLASH MASALALARI.....	245
<i>Boltaboyeva O.</i> NAMANGAN ADIBLARI IJODINI O‘RGANISHDA QIYOSIY-TIPOLOGIK TADQIQ METODIDAN FOYDALANISH (XILVATIY IJODI MISOLIDA)	249
<i>Ubaydullayev N.</i> ABDULLA QODIRIYNING HAYOT YO‘LINI O‘RGANISHDA AVTOBIOGRAFIK ASARLARNING O‘RNI.....	256
<i>Abdurahmonova S.</i> ADABIYOT DARSLARIDA YANGI ZAMONAVIY METODLARDAN FOYDALANISHNING SAMARALI USULLARI.....	262

TALABALAR MINBARI ADABIYOT TA’LIMIDA INNOVATSION G‘OYALAR

<i>Ashirova Sh.</i> ONA TILI TA’LIMINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY TALABLARI.....	269
<i>Karimova Y.</i> «BOBURNOMA» ASARIDAGI HIKMATLARNING XALQ OG‘ZAKI IJODIGA UYG‘UN XUSUSIYATLARI.....	275
<i>Abdurahmonova M.</i> RAMZ – UNIVERSAL BADIY VOSITA.....	282

<i>Jazilova M.</i> MAQOLLARNI O'RGANISHDA INTERFAOL USULLARDAN FOYDALANISH.....	291
<i>Kadirova N.O.</i> MUTOLAA KONSTRUKTIV JARAYON SIFATIDA.....	297
<i>Hayitboyeva D.</i> UMUMIY O'RTA TA'LIMDA ABDULLA QODIRIY IJODINI O'RGANISHNING AHVOLI.....	307
<i>Muhammadiyeva M.</i> MUMTOZ ASARLARNI O'QITISHDA MAVZULI-ELEKTRON LUG'ATLAR YARATISH.....	314
Mahmado'stov A.Sh. TOG'AY MURODNING HAYOTI VA IJODI.....	317
<i>Norqulov N.</i> XOJA HIKOYATLARIDA IJTIMOIY ADOLAT TALQINI.....	321
<i>Norqulova M</i> «ALPOMISH» DOSTONINI O'QITISHDA INNOVATSION YONDASHUV.....	328
<i>Esonov R.</i> ADABIY TA'LIMDA VIRTUAL LABORATORIYALAR TASHKIL ETISH METODIKASI.....	332
<i>Tursunboyeva Sh.</i> RETROSPEKTIV SYUJETNING ASAR BADIYATIDAGI O'RNI.....	339
<i>Jo'rayeva M.</i> CHARXIY DEVONI HAQIDA.....	342
<i>Mulloqulova SH.</i> QUR'ONIY G'OYALARNING BADIY TALQINI.....	344
<i>Yuldasheva M.</i> «SADDI ISKANDARIY» DOSTONIDA HUKMDORLAR OBRAZI HAQIDA.....	348
<i>Jumag'ulova D.</i> «ALPOMISH» DOSTONI - TARIXIY HAQIQAT.....	352
<i>Toshboyeva D.</i> QOFIYANING O'ZAK TARKIBIGA KO'RA TURLARINING BAYTLARDA QO'LLANISHI.....	356
<i>Xidirova H.</i> TOG'AY MUROD ASARLARIDA DAVR QIYOFASI VA BADIY HAQIQAT.....	360
<i>Rustamova X.</i> NAZM-U NASR QIYOSI.....	363
<i>Jo'rayev Sh.</i> SHUKUR XOLMIRZAYEV IJODIDA MUHABBAT MAVZUSI TALQINI.....	366
<i>Yusupova N.</i> ABDULLA ORIPOVNING «SOHIBQIRON» ASARIDA RUHIYAT TALQINI.....	372
<i>Habibullayeva S.</i> NAZAR ESHONQL NASRIDA OBRAZLAR DINAMIKASI.....	379
<i>Narziyeva M.</i> SHARQ ADABIYOTIDA O'SMIR YOSHDAGI BOLALARNING MILLATPARVARLIK RUHI TALQINIGA DOIR MULOHAZALAR.....	387
<i>Ismoilova N.</i> ADABIYOT DARSLARIDA BADIY ASARLARNI O'QITISH VA TAHLIL QILISH.....	393
<i>Abduhamidova S.</i> ABDULLA ORIPOV IJODIGA BIR NAZAR.....	398
<i>Yusupova G.</i> ISTIQLOL DAVRI O'ZBEK SHE'RIYATIDA INDIVIDUAL JANRLAR.....	400
<i>Abdirashidova D.</i> TOHIR MALIKNING «NOMUS» ASARI TALQINIDA BADIYLIK.....	405
<i>Baxtiyorova Z.</i> G'AFUR G'ULOM IJODI VA SHE'RIYATINING BADIY TAHLILI.....	408
<i>Abdujalilov A.</i> "AZAL NAQQOSHI TARH AYLARDA..."	413

<i>Matkarimova K.</i> BADIY ASAR TAHLILI – O'QUVCHI DUNYOQARASHINI RIVOJLANTIRISH OMILI SIFATIDA.....	422
<i>Abdullayeva Sh.</i> TA'LIMDA INNOVATSION JARAYON VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI.....	425
<i>Abduxalilova R.</i> LIRIK VA LIRO EPIK ASARLARNI O'RGATISH USULLARI.....	429